

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.287 van 29 juni 2026
in de zaak A. 247.781/IX-10.929**

In zake: S.L.
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Christine Mussche en Quinten De Keersmaecker
kantoor houdend te 9030 Mariakerke
Durmstraat 29
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Financiën
die woonplaats kiest bij
de Centrale Rechtskundige Dienst van de FOD Financiën
gevestigd te 1030 Brussel
North Galaxy – Toren B
Koning Albert II-laan 33 bus 15

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 31 maart 2026, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën van 27 januari 2026, waarbij aan verzoeker de tuchtstraf ‘ontslag van ambtswege’ wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking van 28 april 2026 werd de procedurekalender vastgesteld.

De verwerende partij heeft een nota met opmerkingen en een administratief dossier ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 juni 2026.

Staatsraad Jurgen Neuts heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Quinten De Keersmaecker, die verschijnt voor de verzoekende partij en adviseur Selim Dedeli, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Rita Van den Eeckhout heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is ten tijde van de bestreden beslissing – en dit sinds 1 november 2018 – tewerkgesteld als (statutair) financieel deskundige bij de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen (“AADA”) van de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën.

3.2. Voorheen was verzoeker – eveneens in vast verband – werkzaam als financieel deskundige bij de buitendiensten van het directoraat-generaal Penitentiaire inrichtingen van de FOD Justitie, namelijk in de gevangenis te Dendermonde.

Aldaar is hij bij tuchtmaatregel van 15 mei 2018 ontslagen.

Zijn annulatieberoep daartegen heeft de Raad van State bij arrest nr. 252.817 van 27 januari 2022 verworpen.

3.3. Op 15 april 2024 informeert de stafdienst Personeel en Organisatie van de FOD Financiën, op vraag van de adviseur-generaal van de AADA, bij de procureur des Konings van Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, of er “effectief een lopende gerechtelijke procedure tegen [verzoeker] is”, wat hem – in bevestigend geval – ten laste wordt gelegd, of de FOD Financiën toelating krijgt om inzage te nemen van het dossier en “toestemming voor tuchtrechtelijke doeleinden”.

Op 22 mei 2024 brengt de procureur des Konings de verwerende partij ervan op de hoogte dat in de zaak van verzoeker “een vonnis werd uitgesproken door de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde” en verleent hij toelating voor de inzage of afschrift van het strafdossier.

3.4. Afschrift van het strafdossier van verzoeker, dat de verwerende partij begin juli 2024 van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent ontvangt, leert dat hij op 16 april 2024 door de correctionele rechtbank te Dendermonde is veroordeeld tot een gevangenisstraf van tien maanden met uitstel en een geldboete van 4000 euro voor de volgende tenlasteleggingen:

- “verduistering van openbare of private gelden, geldswaardige papieren, effecten of roerende zaken door personen die een openbaar ambt uitoefenen”, namelijk “door als persoon die een openbaar ambt uitoefent, te weten als ambtenaar bij het directoraat-generaal van penitentiaire inrichtingen, met als functie boekhouder in de gevangenis te Dendermonde, gelden te verduisteren die hij uit hoofde van zijn ambt onder zich had en hiermee binnen de boekhouding van de gevangenis te Dendermonde niet-verklaarbare aankopen te verrichten en de hiermee aangekochte goederen toe te eigenen” en

- “valsheid in geschriften en gebruik ervan”, namelijk “[m]et het bedrieglijk opzet te doen uitschijnen dat niet-verklaarbare aankopen met de fondsen en rekeningen van de gevangenis te Dendermonde door [verzoeker] zelf betaald waren en reeds

werden besteld in maart en april 2017, een overzicht van bestellingen van Amazon.fr op naam van [verzoeker] valselijk te hebben gemaakt en te hebben aangewend in de tuchtprocedure door dit te laten neerleggen naar aanleiding van zijn verhoor in het kader hiervan op 06/10/2017, terwijl de besteldatum van deze goederen in werkelijkheid dateren van vlak na inzage van zijn tuchtdossier op 08/09/2017, zijnde op 08/09/2017, dan wel 25/09/2017 respectievelijk.”

3.5. Op 8 oktober 2024 deelt de adviseur-generaal aan verzoeker mee dat een tuchtprocedure is opgestart en dat hij wordt uitgenodigd om te worden gehoord over de volgende feiten:

“U oefende een ambt uit als penitentiair ambtenaar – financieel deskundige – bij de FOD Justitie en u was sedert 01/11/1999 werkzaam als boekhouder in de gevangenis van Dendermonde.

Op 24 mei 2018 vorderde het openbaar ministerie een gerechtelijk onderzoek naar u voor feiten van verduistering en valsheid in geschriften en gebruik ervan.

Volgens het inrichtingshoofd van de gevangenis van Dendermonde bleken er onregelmatigheden met betrekking tot het financieel beheer van de ‘collectieve kantine’ en de rekening ‘steunfonds voor gedetineerden’. Bij deze niet-verklaarbare aankopen bleek u een centraal figuur te zijn aangezien uw handtekening steeds voorkwam op documenten, met uitzondering van een enkele keer. Daarnaast behoorde de aankopen vaak tot uw interessesfeer van het Oude Egypte.

Er werd door de onderzoekers een lijst opgesteld van niet-verklaarbare aankopen; aankopen die niet gelinkt konden worden aan een bestelling door een gedetineerde en die ook niet werden gevonden in de gevangenis.

Bij een huiszoeking op 26/01/2021 werden naast een aantal documenten ook diverse voorwerpen aangetroffen die waren opgenomen op de lijst niet-verklaarbare aankopen.

Tijdens het onderzoek heeft u tevens met bedrieglijk opzet doen uitschijnen dat niet-verklaarbare aankopen met de fondsen en rekeningen van de gevangenis te Dendermonde door uzelf betaald waren en reeds werden besteld in maart en april 2017. U heeft een overzicht van de bestellingen van Amazon.fr op uw naam valselijk aangemaakt en u heeft deze aangewend in een tuchtprocedure door dit te laten neerleggen naar aanleiding van uw verhoor in dit kader op 06/10/2017, terwijl de besteldatum van deze goederen in werkelijkheid dateren van vlak na inzage van uw tuchtdossier op 08/09/2017 en 25/09/2017.

U verklaarde eveneens dat een aantal van de in beslag genomen dvd's en boeken toebehoorden aan een overleden vriend en dat u deze geleend had. In het voorjaar van 2021 liet u mevrouw [EP], de echtgenoot van deze overleden vriend, een verklaring ondertekenen dat u deze items had geleend van haar echtgenoot. Tijdens het onderzoek heeft mevrouw [EP]

aangegeven dat deze lijst niet klopte, dat ze dit enkel getekend had omdat u haar dit had gevraagd. De rechtbank twijfelt niet aan de geloofwaardigheid van mevrouw [EP].

Geen medewerking tijdens onderzoek – 2 feiten vermeld in proces-verbaal onderzoekers:

Tijdens een huiszoeking bij u stelde u dat u niet meer kon inloggen op de website van Amazon. Toen u de website uiteindelijk toch open klikte, bleek u nog ingelogd. Ondanks aanwijzingen van de onderzoekers over hoe [u] de bestellijst kon afdrukken, logde u uit. U stelde niet meer opnieuw te kunnen inloggen omdat u uw wachtwoord niet meer wist en weigerde ook langs een andere weg in te loggen.

Tijdens dezelfde huiszoeking verdween u uit het zicht van de onderzoekers met de inventaris die u overhandigd was om te ondertekenen, waarna deze plots verdwenen was. De inventaris werd teruggevonden op uw bureau tussen een map en u weigerde deze te nummeren en te paraferen.”

Wegens ziekte van verzoeker – en op zijn vraag – wordt het verhoor tot tweemaal toe uitgesteld.

Op 10 februari 2025 maakt verzoeker, bij monde van zijn raadvrouw, een schriftelijk verweer over, dat ertoe strekt de tuchtoverheid te doen beslissen “tot de voorlopige onmogelijkheid tot verhoor van [verzoeker]” en “om de verderzetting van de procedure te schorsen tot diens afdoende herstel, opdat hij alsdan zich op een gedegen wijze kan verweren”.

3.6. Verzoeker wordt vervolgens uitgenodigd om te verschijnen voor het beheerscomité van de AADA (“beheerscomité”) op 17 april 2025.

Met een brief van 11 april 2025 wijst de raadvrouw van verzoeker het beheerscomité erop dat “de persoonlijke verschijning van [verzoeker] op heden nog steeds onmogelijk is”, dat hij “niet in een medische toestand verkeert die hem zou toelaten om op een inhoudelijke adequate manier deel te nemen aan zijn tuchtprocedure” en dat “de strafprocedure inzake de feiten die ten grondslag liggen van de tuchtprocedure, op heden nog steeds lopende is”, zodat “de tuchtprocedure niet in staat [is] om te worden behandeld”.

3.7. Omdat verzoeker op de voormelde dag niet verschijnt op de hoorzitting van het beheerscomité, wordt hij een tweede maal opgeroepen, namelijk voor de zitting van 22 mei 2025.

Daags vóór de zitting legt de raadsvrouw van verzoeker een “preliminaire nota van verweer” neer.

3.8. Op 22 mei 2025 stelt het beheerscomité voor om aan verzoeker voor de hem ten laste gelegde feiten de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

3.9. Op 24 juni 2025 tekent verzoeker beroep aan bij de raad van beroep.

3.10. Na kennisgenomen te hebben van de samenstelling van de raad van beroep voor zijn zaak, dient verzoeker op 6 september 2025 een wrakingsverzoek in, gericht tegen de voorzitter van die raad.

3.11. Anders samengesteld, beraadslaagt de raad van beroep op 12 december 2025 over verzoekers zaak.

Op 12 januari 2026 adviseert hij om het voorstel van tuchtstraf ‘ontslag van ambtswege’ te bevestigen.

3.12. Op 27 januari 2026 beslist de voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën om aan verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de schorsing van de tenuitvoerlegging slechts worden bevolen onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd waarvan het onderzoek zich leent voor een versnelde behandeling en waarmee de nietigverklaring van de bestreden beslissing *prima facie* kan worden verantwoord.

V. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

5. In een eerste middel voert verzoeker de schending aan van het beginsel *non bis in idem*, zoals vervat in artikel 4 van Protocol nr. 7 bij het EVRM en van de formelemotiveringsplicht, zoals vastgelegd in de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ (“formelemotiveringswet”).

Verzoeker argumenteert dat het door hem aangevoerde beginsel inhoudt dat niemand een tweede maal mag worden vervolgd uit hoofde van een strafbaar feit waarvoor hij reeds werd veroordeeld of vrijgesproken. Een dubbele bestraffing voor dezelfde feiten is bijgevolg uitgesloten. Verzoeker ziet twee elementen vereist: (1) er moet een definitieve uitspraak bestaan over de feiten en (2) de nieuwe vervolging moet betrekking hebben op dezelfde feiten als die waarop de eerdere beslissing betrekking had. Het begrip ‘dezelfde feiten’ moet volgens hem “een ruime uitlegging” krijgen: “niet alleen identieke feiten, maar ook andere feiten die met de reeds bestrafte feiten een onlosmakelijk geheel vormen door samenhang in tijd, ruimte en voorwerp, ongeacht hun juridische kwalificatie en beschermde belangen”. Hoewel in principe niets eraan in de weg staat dat voor

dezelfde feiten straffen van een verschillende aard worden opgelegd, kan het beginsel *non bis in idem* toch in bepaalde gevallen de samenloop van strafrechtelijke en tuchtrechtelijke straffen verhinderen, namelijk wanneer de tuchtprocedure de kenmerken van een strafrechtelijke procedure vertoont.

Verzoeker meent dat in de voorliggende zaak de tuchtbeslissing “de facto” steunt op dezelfde feiten waarvoor hij eerder al de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege kreeg opgelegd. Uit de motivering van de eerste tuchtbeslissing blijkt volgens verzoeker dat de tweede tenlastelegging, waarbij hem werd verweten dat hij “enkele niet-verklaarbare aankopen ondertekende op de kastickets/facturen”, “mee de basis vormde voor de beslissing om verzoeker te ontslaan van ambtswege”, “[m]instens werd deze tenlastelegging gebruikt om de houding van verzoeker te bekritisieren en had zij een strafverzwarend effect”.

Verzoeker betoogt dat de thans bestreden tuchtbeslissing uitsluitend steunt op (1) de niet-verklaarbare aankopen, “die immers bij verzoekers eerdere tuchtvervolging buiten beschouwing werden gelaten”, (2) “bewijselementen die het strafdossier aan het licht gebracht zou hebben” en (3) “de houding van verzoeker gedurende het strafrechtelijk onderzoek”. Verzoeker herinnert eraan dat in de bestreden beslissing wordt verwezen naar het vonnis van 16 april 2024 van de correctionele rechtbank te Dendermonde, “meer bepaald de feiten opgenomen van pagina 2 tot en met 13”.

Verzoeker komt tot het besluit dat de voorliggende tuchtprocedure uitsluitend betrekking heeft op dezelfde feiten waarvoor hij op 15 mei 2018 al werd ontslagen bij de FOD Justitie. Daarvoor draagt hij de volgende argumenten aan:

- 1) de tuchtbeslissing steunt op de niet-verklaarbare aankopen.

Het eerste ontslag was het rechtstreekse gevolg van financiële onregelmatigheden die verzoeker zou hebben begaan – hij betwist deze feiten nog steeds – als boekhouder met feiten die betrekking hebben op (1) “de procedures in

het kader van het financieel beheer van de gevangenis” en (2) “enkele niet-verklaarbare aankopen [die verzoeker] ondertekende op de kastickets/facturen”.

Deze tweede tenlastelegging werd weliswaar niet als bewezen beschouwd – aangezien het “niet honderd procent sluitend” was – maar werd niettemin in aanmerking genomen om aan verzoeker een problematische houding toe te schrijven. De bewering dat bij het ontslag van ambtswege in 2018 geen rekening is gehouden met de ‘niet-verklaarbare aankopen’ kan volgens verzoeker derhalve niet worden bijgevalen. Zelfs als de (beweerde) feiten de tuchtstraf van 2018 niet mee zouden hebben bepaald, dan nog waren ze onmiskenbaar onderdeel van de toenmalige tuchtvervolgning lastens verzoeker. Het geschonden geachte beginsel belet ook een dubbele tuchtrechtelijke vervolging voor dezelfde feiten.

2) de tuchtbeslissing steunt op elementen uit het strafdossier.

Verzoeker merkt in dat verband op dat de tuchtoverheid zich de beweegredenen van de correctionele rechtbank eigen heeft gemaakt en die elementen als bewijsmaterieel in de tuchtprocedure heeft aangewend. Verzoeker heeft de feiten nochtans “steevast” ontkend en wacht thans op de behandeling van zijn zaak door het hof van beroep. De beslissing van de strafrechter is dus niet definitief – verzoeker acht het “perfect mogelijk [...] dat het hof van beroep tot de vrijspraak [...] zou beslissen”.

Los daarvan, zo gaat verzoeker voort, houden deze feiten verband met het strafrechtelijk onderzoek naar de feiten die in de tuchtbeslissing van 2018 zijn vermeld. Ze vormen er een “onlosmakelijk geheel” mee “door samenhang in tijd, ruimte, voorwerp en oogmerk”. Dit blijkt volgens verzoeker uit het feit dat “[d]e beweerde vervalste lijst van goederen van Amazon.fr [...] door verzoeker [werd] aangewend in zijn tuchtprocedure voor de FOD Justitie”, de tenlastelegging van de “vervalsing [...] kadert [...] in eenzelfde oogmerk, met name het bedrieglijk verduisteren of zich toe-eigenen van goederen” en “[d]e beweerde vervalste verklaring van [EP]” “uiteraard één geheel [vormt] met de

voorgaande feiten, nu deze betrekking heeft op het uitlenen van goederen van de lijst van niet verklaarbare aankopen”.

3) de tuchtbeslissing steunt op de houding van verzoeker tijdens het strafonderzoek.

De houding van verzoeker houdt verband met de huiszoeking in zijn woning, die het rechtstreekse gevolg was van de verklaringen van de gevangenisdirectie omtrent de niet-verklaarbare aankopen. De tenlastelegging zoals vermeld in de tuchtbeslissing van 15 mei 2018 vertoont volgens verzoeker trouwens “zeer grote gelijkenissen” met de lijst van niet-verklaarbare aankopen. Het beweerdelijk foutieve karakter van zijn houding of wijze van verdediging, kadert ook in hetzelfde oogmerk. Deze feiten acht verzoeker om die reden “onsplitsbaar”.

Tot slot betoogt verzoeker nog dat de verwerende partij de formelemotiveringsplicht heeft geschonden “[d]oor zich louter te steunen op feiten uit een voorgaande tuchtprocedure, of feiten die daarmee minstens onlosmakelijk verbonden zijn”: “[d]e bestreden beslissing vermeldt immers geen enkel concreet element, op basis waarvan een nieuwe tuchtrechtelijke veroordeling noodzakelijk zou zijn.”

6. In de nota met opmerkingen wijst de verwerende partij erop dat het algemeen rechtsbeginsel *non bis in idem* verbiedt om een persoon te vervolgen of te berechten voor een tweede “misdrijf” voor zover identieke feiten of feiten die in hoofdzaak dezelfde zijn, eraan ten grondslag liggen. Eenzelfde feit mag volgens dat beginsel geen tweemaal tuchtrechtelijk worden bestraft. Dit beginsel verzet zich volgens de verwerende partij niet ertegen dat feiten twee keer het voorwerp vormen van een tuchtprocedure; vereist is wel dat ze niet tweemaal tot een tuchtstraf mogen leiden.

Het standpunt dat verzoeker reeds tuchtrechtelijk is gestraft wegens de niet-verklaarbare aankopen en dat hij met de thans bestreden beslissing

een tweede keer voor die feiten wordt gestraft, betwist de verwerende partij. Zij wijst erop dat de niet-verklaarbare aankopen niet de grondslag hebben gevormd voor de tuchtstraf in 2018 en zelfs “uitdrukkelijk buiten beschouwing werden gelaten (omdat het bewijs niet honderd procent sluitend was en aan verzoeker daardoor het voordeel van de twijfel werd toegekend)”. De opmerking over het functioneren van verzoeker – dat hij zijn taken op een lichtzinnige of onzorgvuldige manier uitoefende waardoor dit een gevaar voor vermenging van de gelden met zich kon brengen – werd evenmin als een verzwarend element in aanmerking genomen. Er werd net benadrukt dat dit feit buiten beschouwing is gelaten. Verzoeker werd gestraft, zo doet de verwerende partij gelden, níét voor het op een lichtzinnige of onzorgvuldige manier uitoefenen van zijn taken bij de FOD Justitie, maar wel omdat hij bepaalde goederen heeft ontvreemd of ze zich heeft toegeëigend met gelden van de overheid.

Voor zover verzoeker aanstoot eraan neemt dat de tuchtprocedure steunt op gegevens uit het strafdossier, merkt de verwerende partij op dat de veroordeling van verzoeker door de strafrechter de overheid niet verhindert om voor dezelfde feiten ook tuchtrechtelijk op te treden. Een tuchtstraf en een strafrechtelijke veroordeling hebben niet dezelfde finaliteit.

In de mate dat verzoeker aanvoert dat de feiten die hem ten laste worden gelegd, kaderen in of een geheel vormen met de feiten waarvoor verzoeker destijds bij de FOD Justitie tuchtrechtelijk is ontslagen, herhaalt de verwerende partij dat hem voor die feiten geen tuchtstraf is opgelegd. Dat de vervalste lijst voor de eerste keer door verzoeker werd gebruikt in de tuchtprocedure bij de FOD Justitie, verandert niets daaraan. Het is immers pas later – tijdens het strafonderzoek – gebleken dat verzoeker die documenten heeft vervalst en gebruikt. Voor het door een derde laten ondertekenen van een valse lijst van geleende goederen en aldus die derde aansporen om een valse verklaring af te leggen in zijn voordeel, is verzoeker nog niet eerder tuchtrechtelijk gestraft. Die feiten dateren trouwens van ná de eerste tuchtstraf van 2018.

Het bezwaar dat de tuchtprocedure steunt op het gedrag van verzoeker tijdens het strafonderzoek en dat verzoeker daaruit afleidt dat deze feiten een “onlosmakelijk geheel” vormen met de feiten die al tot een tuchtstraf hebben geleid, is volgens de verwerende partij niet juist. De houding van verzoeker tijdens het strafonderzoek dateert immers van ná de eerste tuchtstraf.

Tot slot, betoogt de verwerende partij dat verzoeker in staat blijkt om de bestreden beslissing inhoudelijk te bekritisieren, zodat hij geen belangenschade heeft geleden bij een eventueel gebrek in de formele motivering ervan.

Beoordeling

7. In het tuchtrecht houdt het algemeen rechtsbeginsel *non bis in idem* in dat niemand twee keer mag worden gestraft of berecht voor eenzelfde strafbaar feit.

8. Verzoeker voert aan dat hij met de tuchtbeslissing van 15 mei 2018 van de voorzitter van het directiecomité van de FOD Justitie al een eerste keer is gestraft voor zogenaamde ‘niet-verklaarbare aankopen’ – minstens vervolgd – en dat hij met de thans bestreden tuchtbeslissing voor diezelfde feiten opnieuw is vervolgd én gestraft.

9.1. In de tuchtbeslissing van 15 mei 2018 werd aan verzoeker als tweede tenlastelegging verweten dat hij “enkele niet-verklaarbare aankopen ondertekende op de kastickets/facturen”, waarvoor “geen bestelling [werd] gevonden van een gedetineerde of andere opdracht gegeven vanuit de inrichting en [...] ook geen boekingen [werden] gevonden in Justix waaruit blijkt dat het item gekocht of besteld werd door een gedetineerde”. Toegelicht werd nog dat “[d]eze aankopen [...] wel [werden] betaald door de massa, in hoofdzaak op rekening van de ‘collectieve kantine’ en ook enkele keren van het ‘steunfonds’” en dat daaronder onder meer waren begrepen: “[h]uishoudelijke toestellen (Dyson stofzuiger, slowjuicer, friteuse, contact grill, blender Philips, servies Scandia”, “ICT-materiaal

(USB-sticks, radius Bluetooth speaker, Flash-drive USB van 64GB, Wifi range extender N300, tablet-etui)” en “[v]rijtijds materiaal (boeken, CD’s, DVD’s, Blu Ray’s, LP’s, PS4-spelletjes)”.

9.2. De eerste tenlastelegging in de voorliggende tuchtzaak handelt eveneens over ‘niet-verklaarbare aankopen’ en steunt, zo lijkt, op het vonnis van 16 april 2024 van de correctionele rechtbank te Dendermonde. Daarin worden de ‘niet-verklaarbare aankopen’ geïdentificeerd als diverse blu-ray-schijven, dvd’s, cd’s, boeken, strips, een *Playstation 4*-spel, elpees, usb-sticks, *Sitecom Wifi Range Extender*, etui *Case Logic* met daarin een harde schijf zonder opschrift en een *Nova* contactgrill ‘4 in 1’; 98 in aantal.

10. Op het eerste gezicht weerspreekt de verwerende partij niet de stelling van verzoeker dat dit “dezelfde feiten” zijn. Wél betoogt zij dat in de eerste tuchtprocedure van 2018 de voormelde tenlastelegging “buiten beschouwing [werd] gelaten” en dat verzoeker daarvoor niet is gestraft.

Dat betwist verzoeker dan weer; hij ziet reden om aan te nemen dat van deze tenlastelegging wel werd beweerd dat ze buiten beschouwing werd gelaten, maar dat niettemin de tuchtoverheid ze heeft betrokken in haar tuchtbeslissing van 15 mei 2018 door te stellen dat die aankopen “op zijn minst een laksheid onderstrepen waarmee betrokkene de boekhoudkundige regels toepaste en hoe dit een gevaar voor vermenging van de gelden met zich mee kan [brengen]”.

11. In de tuchtbeslissing van 15 mei 2018 is over de tenlastelegging van de ‘niet-verklaarbare aankopen’ te lezen wat volgt:

“Overwegende dat de tweede tenlastelegging met betrekking tot de niet-verklaarbare aankopen, zoals de Raad van Beroep correct opmerkt, buiten beschouwing wordt gelaten door het Directiecomité, omdat het bewijs niet honderd procent sluitend is en betrokkene daardoor het voordeel van de twijfel wordt toegekend; dat de onverklaarbare aankopen niettemin op zijn minst een laksheid onderstrepen waarmee betrokkene de boekhoudkundige regels toepaste en hoe dit een gevaar voor vermenging van de gelden met zich mee kan [brengen].”

De kritiek die verzoeker in de annulatieprocedure tegen deze overweging van de tuchtbeslissing deed gelden, namelijk dat “de tweede tenlastelegging [...] – het ondertekenen van enkele niet-verklaarbare aankopen op kastickets/facturen – [...] hoewel deze [...] niet wordt behouden, er in het bestreden besluit toch op wordt ingegaan. Er wordt hem laksheid verweten bij de toepassing van de boekhoudkundige regels en dat dit een gevaar voor de vermenging van gelden met zich kan meebrengen”, wordt in ’s Raads arrest nr. 252.817 van 27 januari 2022 als volgt beoordeeld:

“10.2. [...]

De tweede tenlastelegging wordt niet langer behouden en dit zowel in het advies van de raad van beroep, als in het bestreden besluit.

[...]

10.4. Wat de tweede tenlastelegging betreft, treedt het bestreden besluit het advies van de raad van beroep bij. Er wordt enkel aan toegevoegd dat de onverklaarbare aankopen ‘op zijn minst een laksheid onderstrepen waarmee betrokkene de boekhoudkundige regels toepaste’. Uit het bestreden besluit blijkt niet dat de verwerende partij met die vaststelling bij het bepalen van de tuchtsanctie rekening heeft gehouden.”

Dit doet – voorlopig – aannemen dat verzoeker niet ervan overtuigt dat zijn tuchtrechtelijk ontslag van 15 mei 2018 steunt op de voormelde tenlastelegging. Alsdan lijkt zijn grief dat hij tweemaal voor dezelfde feiten is gestraft, niet te kunnen slagen.

In die mate is het middel niet ernstig.

12. Evenwel doet verzoeker óók gelden dat het beginsel *non bis in idem* niet alleen een dubbele tuchtrechtelijke veroordeling, maar evenzeer een dubbele tuchtrechtelijke vervolging uitsluit.

De verwerende partij betwist dit. Volgens haar verzet het voormelde beginsel zich niet ertegen dat “bepaalde feiten twee keer het voorwerp vormen van een tuchtprocedure”.

13. De zienswijze van de verwerende partij verdient *prima facie* géén bijval.

Immers, vooralsnog wordt aangenomen dat het beginsel *non bis in idem* niet alleen belet dat een personeelslid voor een tweede keer voor eenzelfde feit dat als een tuchtfeit wordt beschouwd, wordt gestraft. Meer in het algemeen, staat het beginsel eraan in de weg, zo lijkt, dat tot tweemaal toe een tuchtprocedure wordt gevoerd waarbij een finale uitspraak volgt over dezelfde feiten – feiten waarvoor het personeelslid dus twee keer wordt ‘berecht’. Dat kán het geval zijn wanneer het personeelslid voor dezelfde feiten twee keer een tuchtstraf krijgt opgelegd, maar op het eerste gezicht sluit het voornoemde beginsel ook de hypothese uit waarbij een personeelslid voor dezelfde feiten de ene keer wordt vrijgesproken en de andere keer gestraft.

De gevallen waaraan de verwerende partij refereert, lijken zulks niet tegen te spreken. Aldaar werd telkens de tuchtprocedure stopgezet; er werd géén uitspraak gedaan over de tuchtfeiten, in het ene geval omdat ze onvoldoende precies waren omschreven – een aanvullend onderzoek en een nieuwe tuchtprocedure moesten tot een meer precieze omschrijving leiden – en in het andere geval omdat een beslissing van het Militair Gerechtshof over dezelfde feiten werd afgewacht – om vervolgens een nieuwe procedure op te starten nadat de betrokkene met een in kracht van gewijsde getreden arrest was veroordeeld.

14. Zoals hiervóór werd aangegeven, is de tenlastelegging over de ‘niet-verklaarbare aankopen’ door de tuchtoverheid van de FOD Justitie en in navolging van het advies van de raad van beroep, “buiten beschouwing [...] gelaten [...] omdat het bewijs niet honderd procent sluitend is en betrokkene daardoor het voordeel van de twijfel wordt toegekend”.

Uit deze overweging begrijpt de Raad van State op het eerste gezicht dat deze tenlastelegging niet voor bewezen wordt gehouden en verzoeker daarvoor – op grond van twijfel – wordt vrijgesproken.

Anders dan in de hiervóór vermelde gevallen, lijkt die overweging niet te moeten worden opgevat als een (voortijdige) stopzetting van de tuchtprocedure wat deze feiten betreft. Alleszins maakt die tuchtbeslissing geen melding ervan dat de beoordeling van de betrokken tenlastelegging wordt uitgesteld totdat meer duidelijkheid erover kan bestaan.

15. Dat doet voorshands besluiten dat verzoeker voor de ‘niet-verklaarbare aankopen’ twee keer tuchtrechtelijk is vervolgd; de ene keer werd hij voor die tenlastelegging vrijgesproken – tuchtstraf van 15 mei 2018 van de voorzitter van het directiecomité van de FOD Justitie – en de andere keer is hij ervoor gestraft – de thans bestreden beslissing.

De bestreden beslissing lijkt in die mate het voornoemde beginsel te schenden; ze maakt de *bis* in dat beginsel uit.

In die mate is het middel ernstig.

16. Wat de andere tenlasteleggingen betreft – verzoekers “tegenwerken” van de onderzoekers door “niet in te loggen in zijn Amazon account en door de inventaris, welke werd overhandigd door de politie aan betrokkene, te weigeren te ondertekenen”, het vervalsen van “een lijst van gekochte goederen bij Amazon, welke hij voorlegde op 6 oktober 2017 aangaande tuchtprocedure bij de FOD Justitie” en het laten ondertekenen van “een valse lijst met betrekking tot zogenaamde geleende goederen van een reeds overleden persoon, aan diens echtgenoot” waardoor hij “een derde persoon [...] heeft aangespoord een valse verklaring af te leggen in zijn voordeel” – voert verzoeker nog aan dat ze “een onlosmakelijk geheel vormen door samenhang in tijd, ruimte, voorwerp en oogmerk” met de tenlastelegging van de ‘niet-verklaarbare aankopen’, zodat ook ten aanzien van déze feiten het beginsel *non bis in idem* verhindert dat hij met de thans bestreden beslissing ervoor wordt gestraft.

17. Dat standpunt valt de Raad van State voorlopig niet bij.

Gewis bestaat er tussen deze feiten en de ‘niet-verklaarbare aankopen’ een verband – ze waren blijkens de bestreden beslissing *prima facie* erop gericht het strafbare feit van de ‘niet-verklaarbare aankopen’ toe te dekken – maar het betreft, zo lijkt, afzonderlijke, op zichzelf staande feiten die op verschillende tijdstippen hebben plaatsgevonden en waarvoor verzoeker telkenmale de beslissing kon nemen om dat nieuwe feit niet te plegen – door wél in te loggen op zijn Amazon-account, door wél de inventaris te handtekenen, door níét een valse lijst van gekochte goederen bij Amazon op te stellen en door níét een valse verklaring over “geleende” goederen aan een derde te ontlokken.

Deze nieuwe elementen zijn overigens op het eerste gezicht maar aan het licht gekomen of kúnnen komen ná de tuchtbeslissing van 15 mei 2018. Aan een tuchtoverheid lijkt niet de mogelijkheid te mogen worden ontzegd om dergelijke nieuwe feiten – ook al vertonen ze een verband met een tuchtfeit waarvoor het personeelslid eerder al werd gestraft of vrijgesproken – alsnog met een nieuwe tuchtprocedure te vervolgen.

In die mate is het middel niet ernstig.

18. De kritiek van verzoeker dat de tuchtoverheid de beweegredenen van het correctioneel vonnis van 16 april 2024 als bewijsmateriaal aanwendt in de tuchtprocedure, terwijl verzoeker deze feiten “steevast” heeft betwist, dat hij wacht op de behandeling van zijn zaak door het hof van beroep en dat de strafrechtelijke uitspraak bijgevolg nog niet definitief is, kan *prima facie* niet in verband worden gebracht met de door verzoeker in dit middel aangevoerde schending van het beginsel *non bis in idem* en de formelemotiveringsplicht. Verzoeker lijkt daarmee eerder aansluiting te zoeken bij het tweede middel, waarin hij de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, de rechten van verdediging en het vermoeden van onschuld aanvoert.

Voor zoveel als nodig, kan bijgevolg worden verwezen naar de bespreking van dat middel.

19.1. Het middelonderdeel waarin verzoeker aanvoert dat de bestreden beslissing de formelemotiveringswet schendt omdat ze “geen enkel concreet element [vermeldt], op basis waarvan een nieuwe tuchtrechtelijke veroordeling noodzakelijk zou zijn”, lijkt onbesproken te mogen blijven wat de tenlastelegging van de ‘niet-verklaarbare aankopen’ betreft.

De hiervóór – voorlopig – vastgestelde schending van het beginsel *non bis in idem* en de als gevolg daarvan uit te spreken schorsing, levert verzoeker immers méér voordeel op dan een schorsing op grond van de formelemotiveringswet.

19.2. Wat de andere tenlasteleggingen betreft, kon verzoeker op het eerste gezicht in de bestreden beslissing vernemen dat de tuchtoverheid van oordeel is dat “het niet meewerken en zelfs tegenwerken aan een gerechtelijk onderzoek kan worden gezien als enerzijds de schending van de ambtseed of ambtsbelofte zoals loyaliteit, integriteit en betrouwbaarheid in hoofde van betrokkene, en anderzijds kan aanzien worden als plichtverzuim; dat een ambtenaar zich steeds integer moet gedragen”, dat verzoeker “zich allesbehalve integer heeft gedragen”, dat een en ander “een ernstige aantasting vormt van het vertrouwen in de integriteit van betrokkene; dat dit gedrag dan ook volstrekt onaanvaardbaar is” en dat “het gedrag van betrokkene in strijd is met de geldende ambtelijke gedragsnormen en het in hem gevestigde vertrouwen door de overheid onherroepelijk heeft aangetast”.

Die overwegingen laten, zo lijkt, aan verzoeker duidelijk verstaan waarom de tuchtoverheid ook voor deze feiten een tuchtprocedure noodzakelijk achtte.

In die mate is het middel niet ernstig.

20. Het middel is in de aangegeven mate ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

21. Een tweede middel is geput uit de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, de rechten van verdediging en het vermoeden van onschuld.

Verzoeker refereert vooreerst aan de bepalingen van artikel 81, § 5, van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 ‘houdende het statuut van het Rijkspersoneel’ (“statuut van het rijkspersoneel”), die volgens hem een veruitwendiging zijn van het beginsel dat de tuchtoverheid niet verplicht is om haar beslissing uit te stellen tot de strafrechter uitspraak heeft gedaan en de strafrechtelijke beslissing definitief is geworden. Door toch een tuchtstraf op te leggen, zonder dat de strafrechter zich op dat ogenblik reeds (definitief) heeft uitgesproken, schendt de tuchtoverheid “niet noodzakelijk” het vermoeden van onschuld, zo weet verzoeker. Dit principe lijdt evenwel uitzondering – en de tuchtoverheid zal bijgevolg moeten wachten op de uitspraak van de strafrechter – wanneer (1) de wet zulks voorschrijft of (2) wanneer het zorgvuldigheidsbeginsel zulks vereist.

Verzoeker licht toe dat de verwerende partij de tuchtprocedure lastens hem moest uitstellen en het definitieve resultaat van de strafprocedure afwachten. Hij erkent dat de tuchtoverheid op grond van artikel 81, § 5, van het statuut van het rijkspersoneel daartoe niet verplicht was, maar meent dat er “voldoende redenen” voorhanden zijn om dat wél te doen.

De bestreden beslissing steunt uitsluitend op elementen uit de strafprocedure, terwijl deze nog niet definitief ten einde is en verzoeker nog wacht op de behandeling van zijn zaak door het hof van beroep. Net als in de strafprocedure, heeft verzoeker de hem ten laste gelegde tuchtfeiten van bij aanvang betwist.

De tuchtoverheid heeft geen eigen onderzoek gevoerd, zo stelt verzoeker. De tussenkomst van de tuchtoverheid bleef beperkt tot het vragen van inzage en afschrift van het strafdossier. Dat de tuchtoverheid na ontvangst van dat strafdossier onmiddellijk overging tot het opleggen van de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege, valt volgens verzoeker niet te rijmen met de zorgvuldigheidsplicht die op de tuchtoverheid rust. Door “helemaal geen eigen onderzoek” te voeren en de feiten als een “vaststaande waarheid” te formuleren, geeft de tuchtoverheid “blijk van vooringenomenheid”, zo betoogt verzoeker. Geen enkele (aanvullende) onderzoeksdaad is gesteld, geen enkel bijkomend verhoor werd afgenomen: verzoeker kreeg niet de kans om zich mondeling te verweren en er werden geen getuigen à décharge verhoord – verzoeker noemt er drie bij naam. Evenmin werd een voorafgaand onderzoeker aangesteld. Dat impliceert volgens verzoeker dat hem alleen een tuchtstraf kon worden opgelegd door de gegevens uit het (niet-definitieve) vonnis van 16 april 2024 zonder meer voor waar aan te nemen. Voor zover de tuchtoverheid van oordeel was dat zij niet over de middelen beschikte om het bestaan van de feiten te bewijzen, had zij de strafprocedure moeten afwachten. De mogelijkheid om later de tuchtbeslissing in te trekken – bij andersluidende uitspraak door de strafrechter – kan, steeds volgens verzoeker, onmogelijk genoegdoening bieden: de schade is op dat ogenblik al onherroepelijk en de schending van de rechten van verdediging en het vermoeden van onschuld is daarmee al komen vast te staan. In wat voorafgaat, ziet verzoeker een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel gelegen.

Ook het vermoeden van onschuld acht verzoeker geschonden, omdat de tuchtoverheid haar beslissing steunt op elementen uit het niet-definitieve vonnis van de correctionele rechtbank te Dendermonde en deze voor waar heeft aangenomen. Verzoeker argumenteert dat de “gebruikte bewoordingen” in de bestreden beslissing blijk geven van zijn schuld, terwijl hij deze altijd heeft betwist en de tuchtoverheid geen eigen onderzoek heeft gevoerd. De tuchtoverheid heeft zich volgens verzoeker “in de plaats gesteld van de strafrechtelijke overheid, door zich uit te spreken over de materialiteit van de (strafrechtelijk gekwalificeerde) feiten, terwijl de tuchtordering losstaat van de strafvordering”. Een dergelijke houding strijdt met het vermoeden van onschuld, stelt verzoeker, die daarbij

verwijst naar rechtspraak van de Raad van State, waarin werd geoordeeld dat de tuchtoverheid de definitieve beslissing van de strafrechter (in graad van beroep) had moeten afwachten teneinde de betrokkene tuchtrechtelijk te kunnen vervolgen voor feiten die werden betwist. De bestreden beslissing steunt, zo gaat verzoeker voort, “onmiskkenbaar” op de als strafbaar gekwalificeerde feiten zoals omschreven in het niet-definitieve vonnis van de correctionele rechtbank te Dendermonde.

“Nog bedenkelijker” noemt verzoeker het dat de bestreden beslissing ook zijn houding tijdens het gerechtelijk onderzoek viseert, wat een schending van de rechten van verdediging uitmaakt. Het tuchtrechtelijk vervolgde personeelslid beschikt immers over het recht om zijn verdediging te organiseren zoals hij dat wil: niemand mag worden gedwongen zichzelf te beschuldigen. Dit geldt zowel voor de tuchtzaak als voor de strafzaak.

Beoordeling

22. Artikel 81, § 5, van het statuut van het rijksperoneel luidt als volgt:

“De strafvordering doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van de tuchtoverheid om een tuchtstraf uit te spreken. Indien een opgelegde tuchtstraf onverenigbaar blijkt te zijn met een latere in kracht van gewijsde getreden strafrechtelijke uitspraak, moet de tuchtoverheid de opgelegde tuchtsanctie intrekken en dit met terugwerkende kracht vanaf de datum dat de tuchtstraf is uitgesproken.”

23. Deze bepalingen bevestigen, zo lijkt, het beginsel dat de tuchtoverheid, tenzij anders bepaald, bij de bestraffing van een tuchtvergreep dat eventueel ook een misdrijf is, niet verplicht is haar beslissing uit te stellen tot de uitspraak van de strafrechter en tot het vonnis of arrest definitief is geworden.

Voor het geval dat naderhand de strafrechter oordeelt, bijvoorbeeld, dat de betrokkene deze feiten niet heeft gepleegd, is aan de tuchtoverheid de verplichting opgelegd om de eerder voor dezelfde feiten opgelegde tuchtstraf in te trekken.

24. De kritiek van verzoeker dat de tuchtoverheid ten onrechte niet heeft gewacht op de definitieve uitkomst van de strafprocedure, moet op het eerste gezicht slechts worden onderzocht ten aanzien van de andere tuchtfeiten dan dat van de ‘niet-verklaarbare aankopen’.

Immers, hiervóór is – voorlopig – gebleken dat verzoeker ten onrechte voor de tweede maal is vervolgd voor de eerste tenlastelegging van de ‘niet-verklaarbare aankopen’. De onmogelijkheid om voor die tenlastelegging voor de tweede maal een tuchtvervolgning lastens verzoeker op te starten, lijkt de beoordeling van dít middel in die mate overbodig te maken.

25. Wat de andere tuchtfeiten betreft, wordt aan verzoeker verweten dat hij (1) “de onderzoekers opzettelijk tegenwerkte door onder andere niet in te loggen in zijn Amazon account en door de inventaris, welke werd overhandigd door de politie aan betrokkene, te weigeren te ondertekenen”, (2) “een lijst van gekochte goederen bij Amazon, welke hij voorlegde op 6 oktober 2017 aangaande de tuchtprocedure bij de FOD Justitie, heeft vervalst en hierbij handelde uit bedrieglijk opzet” en (3) “een valse lijst met betrekking tot zogenaamde geleende goederen van een reeds overleden persoon, aan diens echtgenoot heeft laten ondertekenen, dat de echtgenote twijfelde aan de correctheid en zich nadien realiseerde dat zij een valse verklaring heeft moeten ondertekenen”.

26.1. Zoals de Raad van State reeds eerder heeft aangenomen, bijvoorbeeld in de arresten nrs. 179.907 en 221.475 van 20 februari 2008 respectievelijk 22 november 2012, houdt de keuze van de tuchtoverheid om de tuchtprocedure op te starten vooraleer er een gerechtelijke eindbeslissing in de strafprocedure is, op zich – en thans *prima facie* – geen schending van de rechten van verdediging in.

Om anders te doen besluiten, moet het personeelslid aantonen dat de tuchtoverheid onvoldoende geïnformeerd was om de tuchtprocedure op te starten.

26.2. Verzoeker lijkt in de voorliggende zaak geen bekentenissen te hebben afgelegd.

Hij heeft naar aanleiding van de tuchtprocedure een ‘preliminaire nota van verweer’ ingediend, die wezenlijk ertoe strekte de tuchtoverheid ertoe te brengen “[t]e oordelen dat de tuchtvordering niet in staat van wijzen is omwille van (i) de voorlopige onmogelijkheid tot verhoor van de in tucht opgeroepene, en (ii) de thans hangende strafvordering inzake dezelfde feiten” en de tuchtprocedure te schorsen “tot [verzoekers] afdoende herstel” en “totdat een strafrechtelijke beslissing werd uitgesproken die in kracht van gewijsde is getreden”. Daarin wijst hij, wat de feiten betreft, op het eerste gezicht wel op het “sterk betwiste karakter van de feiten die aan de grondslag liggen van de strafprocedure waarop [de tuchtoverheid] de tuchtprocedure baseert”, maar lijkt hij die betwisting op geen enkele manier te concretiseren.

In dezelfde nota wordt wel aangegeven dat “[d]e met stukken gestaafde toestand van [verzoeker], [hem] verhindert [...] zijn raadslieden op voldoende duidelijke, effectieve en coherente wijze te instrueren teneinde hen [...] in staat te stellen een verweer over de feiten en dus de grond van de zaak te voeren”, maar daarmee maakt verzoeker op het eerste gezicht niet inzichtelijk waarom hij niet alvast zijn verweer voor de strafrechter – in het vonnis van 16 april 2024 wordt vermeld dat verzoeker aldaar een conclusie heeft neergelegd – kon doen gelden. Het eveneens in die nota vermelde geheugenprobleem waarmee hij na een aandoening in februari 2021 te kampen heeft, werpt *prima facie* geen ander licht daarop. Immers, dat probleem lijkt hem alvast niet te hebben verhinderd om zich voor de strafrechter te verweren.

In die concrete omstandigheden lijkt verzoeker bezwaarlijk aan de tuchtoverheid te kunnen verwijten na ontvangst van de kopie van het strafdossier geen eigen onderzoek te hebben opgestart, te zijn voortgegaan op de in het vonnis van de strafrechter gedane vaststellingen en de daarmee verband

houdende stukken van het strafdossier en niet een definitieve uitspraak – want hoger beroep – te hebben afgewacht.

26.3. Voorts moet *prima facie* worden vastgesteld dat verzoeker op geen enkel ogenblik aan de tuchtoverheid heeft voorgesteld om “getuigen à décharge” te verhoren, laat staan de drie personen die hij thans in zijn verzoekschrift bij naam noemt. Die kritiek lijkt derhalve evenmin van aard de wettigheid van de bestreden beslissing in het gedrang te kunnen brengen.

26.4. In de huidige stand van de rechtspleging, neemt de Raad van State aan dat de tuchtoverheid zich voldoende geïnformeerd mocht weten om de tuchtprocedure op te starten. Van een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel overtuigt verzoeker op het eerste gezicht niet.

In die mate is het middel niet ernstig.

27. Verzoeker lijkt evenmin aannemelijk te maken dat het vermoeden van onschuld is geschonden omdat de tuchtoverheid haar beslissing steunt op “elementen uit het niet-definitieve vonnis van de correctionele rechtbank van Dendermonde [...] en deze voor waar [aanneemt]”.

Verzoeker ziet het goed, zo lijkt, waar hij stelt dat “de tuchtprocedure losstaat van de strafprocedure”. De strafprocedure en de tuchtprocedure bestaan wezenlijk onafhankelijk van elkaar.

Dat impliceert tevens, zo wordt in de huidige stand van de rechtspleging aangenomen, dat de bevindingen van de tuchtoverheid de strafrechter (in hoger beroep) geenszins binden. Wanneer de (definitieve) strafrechtelijke uitspraak en de reeds vóór die uitspraak getroffen tuchtbeslissing “onverenigbaar” zijn met elkaar, is de tuchtoverheid ertoe gehouden de tuchtstraf in te trekken (artikel 81, § 5, van het statuut van het rijkspersoneel). Verzoeker mag dit geen voldoende waarborg vinden – “de schade [is] op dat moment reeds

onherroepelijk geworden” – maar een schending van het vermoeden van onschuld lijkt hij er niet mee aan te tonen.

Ook in die mate is het middel niet ernstig.

28.1. Verzoeker voert nog aan dat de tuchtoverheid, door hem bepaalde gedragingen tijdens het strafonderzoek te verwijten, zijn rechten van verdediging heeft geschonden. Hij meent dat zulks voortvloeit uit het zwijgrecht en het verbod op zelfincriminatie.

Ook die grief kan de Raad van State voorshands niet bijvallen.

28.2. Het is, bijvoorbeeld, één vraag of verzoekers wijze van verdediging hem mag worden verweten, maar een andere of verzoeker voor zijn verdediging (andere) misdrijven mag plegen. Op de laatste vraag lijkt alvast ontkennend te moeten worden geantwoord.

Een tuchtoverheid die oordeelt dat, wanneer haar personeelslid een lijst met aankopen bij Amazon vervalst en gebruikt in een lastens hem opgestarte tuchtprocedure om van zijn onschuld te overtuigen, een (nieuw) tuchtfeit begaat, lijkt niet de grenzen van de redelijkheid te buiten te gaan. Een dergelijke handelwijze valt immers op het eerste gezicht niet binnen de redelijke uitoefening van het zwijgrecht en het verbod op zelfincriminatie. Waar het zwijgrecht en het verbod op zelfincriminatie een passieve houding van verzoeker zouden kunnen verantwoorden, lijkt verzoeker een wel erg actieve houding – té actief volgens de tuchtoverheid – te hebben aangenomen.

28.3. Hetzelfde is *prima facie* het geval voor de tenlastelegging dat verzoeker een derde heeft aangezet tot het afleggen van een valse verklaring. Daarvan ziet de Raad van State in de huidige stand van de rechtspleging evenmin in waarom de tuchtoverheid dat niet als een tuchtfeit vermocht te beschouwen en waarom zulks de redelijke uitoefening van de rechten van verdediging, waarin begrepen het zwijgrecht en het verbod op zelfincriminatie, zou miskennen.

28.4. Het verwijt dat verzoeker de onderzoekers opzettelijk heeft tegengewerkt lijkt evenmin in strijd met verzoekers rechten van verdediging.

Het zwijgrecht waaraan verzoeker refereert, lijkt slechts een verklaringsvrijheid van het tuchtrechtelijk vervolgte personeelslid in te houden. Dat belet op het eerste gezicht evenwel niet dat de betrokkene kan worden verplicht zijn medewerking te verlenen aan het gerecht, bijvoorbeeld tijdens een huiszoeking.

Het middel is in die mate evenmin ernstig.

29. Het middel is in zijn geheel niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

30. Een derde middel is genomen uit de schending van “het recht op een eerlijk proces, zoals vervat in artikel 6 van het EVRM en als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, artikel 78, § 3, eerste en tweede lid, van het Statuut van het Rijkspersoneel, van de hoorplicht als beginsel van behoorlijk bestuur en van het beginsel audi et alteram partem”.

Toegelicht wordt dat verzoeker, omwille van zijn “fysieke en mentale toestand”, niet in de mogelijkheid was om “deel te nemen aan zijn tuchtprocedure”. Dat maakt overmacht uit, waarmee de tuchtoverheid volgens hem ten onrechte geen rekening heeft gehouden. Verzoeker wijst erop dat hij in februari 2021 het slachtoffer werd van een herseninfarct, dat hij bepaalde basisvaardigheden (leren stappen en schrijven) opnieuw moest aanleren, dat zijn geheugenfuncties eveneens bleken aangetast, waardoor het voor hem “een echte uitdaging” is om de feiten, het kader waarbinnen ze zich zouden hebben voorgedaan en de daarbij horende omstandigheden op een correcte wijze te

reconstrueren. Het is voor verzoeker niet mogelijk, zo stelt hij, om zijn raadsman op een behoorlijke en aanvaardbare wijze te sturen en te ondersteunen in de voorbereiding van het dossier.

Verzoeker schetst vervolgens hoe hij in oktober 2024 werd opgeroepen voor een tuchtverhoor, dat hij aan de verwerende partij liet weten dat de datum niet haalbaar was, dat het verhoor vervolgens werd uitgesteld naar begin december 2024, dat hij zijn aanwezigheid heeft bevestigd, maar dat hij de nieuwe tuchtzaak als een “dermate bijkomende belasting” heeft ervaren, dat hij “in een toestand van totale depressie” is terechtgekomen. Verzoeker wijst erop dat zijn raadsvrouw heeft verzocht om de hoorzitting te verdagen tot verzoeker “wel medisch geschikt zou worden bevonden”. Ook de nieuwe datum voor verhoor op 4 februari 2025 was volgens verzoeker “op medisch vlak onverantwoord”. Verzoeker werd bijgevolg niet verhoord; hij legde op 10 februari 2025 alleen een schriftelijk verweer neer. Daarop werd het dossier aanhangig gemaakt bij het beheerscomité. Omdat zijn persoonlijke verschijning om medische redenen niet mogelijk was, werd verzoeker een tweede keer opgeroepen. Verzoeker heeft, bij monde van zijn raadsvrouw, erop gewezen dat zijn arbeidsongeschiktheid opnieuw was verlengd en dat zijn psychiater hem had afgeraden om op de hoorzitting aanwezig te zijn. Daarop legde de raadsvrouw van verzoeker een schriftelijk verweer neer. Aan zijn raadsvrouw werd niet de mogelijkheid gegeven om verzoeker – afwezig zijnde – te vertegenwoordigen. Bijgevolg, zo stelt verzoeker, heeft de zitting van het beheerscomité “noodgedwongen in afwezigheid van verzoeker én diens raadsman” plaatsgevonden. Verzoeker benadrukt, met verwijzing naar een verklaring van zijn psychiater, dat hij nog steeds arbeidsongeschikt en in behandeling is.

Verzoeker argumenteert dat zijn medische toestand hem verhindert het strafdossier te lezen om daarop nuttige commentaar aan te leveren voor zijn verweer in de tuchtprocedure. Dat verweer kan nochtans maar gevoerd worden “op instructie” van verzoeker. Alleen hij kan immers inschatten welke beschrijvingen in het strafdossier juist of fout zijn, wie waarheidsgetrouwe of leugenachtige verklaringen heeft afgelegd, welke ontlastende elementen kunnen

worden bijgebracht. Dat werd al uiteengezet in het verweerschrift van 10 februari 2025 en daaraan werd nog eens herinnerd in de ‘preliminaire nota van verweer’ van 21 mei 2025. Verzoeker werd nochtans verplicht om deel te nemen aan de tuchtprocedure en zijn raadvrouw mocht hem niet vertegenwoordigen. Het beheerscomité heeft “bij verstek” een voorstel tot ontslag van ambtswege aangenomen. Daardoor acht verzoeker zijn recht op een eerlijke tuchtprocedure geschonden.

Volgens artikel 78, § 3, eerste en tweede lid, van het statuut van het rijkspersoneel, moest verzoeker worden gehoord, zo stelt hij. Hoewel de tuchtoverheid op de hoogte was van de medische toestand van verzoeker, heeft het tuchtverhoor niet plaatsgevonden. Dat is volgens verzoeker niet alleen een schending van artikel 78, § 3, van het statuut van het rijkspersoneel, maar ook van het beginsel van de hoorplicht. Het tuchtrechtelijk vervolgde personeelslid moet in de mogelijkheid worden gesteld om een eigen standpunt in te nemen over de hem ten laste gelegde feiten en zo nodig deze feiten te betwisten of te corrigeren. De medische toestand van verzoeker laat dat echter niet toe. Dat namens verzoeker wel twee verweernota’s werden ingediend, doet daaraan volgens hem geen afbreuk. In die nota’s kon geen standpunt worden ingenomen over de feiten.

Beoordeling

31. Verzoekers kritiek in dit middel blijft op het eerste gezicht beperkt tot het tuchtverhoor en de behandeling van zijn zaak door het beheerscomité.

Evenwel heeft verzoeker zijn zaak voorgelegd aan de raad van beroep en gaat de bestreden beslissing uit van de voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën.

Van deze beroepsprocedure wordt – voorlopig – aangenomen dat ze een devolutieve werking kent en dat het beroepsorgaan volheid van bevoegdheid heeft.

Dat brengt met zich, zo lijkt, dat in beginsel geen acht meer kan worden geslagen op mogelijke onregelmatigheden waarmee de daaraan voorafgaande procedure zou zijn behept. De eventuele onregelmatigheden begaan in een eerdere stand van de procedure worden immers gedekt door de finale bestuursbeslissing op beroep.

In die zin kan verzoeker ter ondersteuning van zijn middel in principe en *prima facie* niet meer nuttig verwijzen naar een eventueel gebrek in de procedure voorafgaand aan de beroepsfase.

32. Dat beginsel lijkt alleen uitzondering te lijden wanneer verzoeker aanvoert én ervan kan overtuigen dat de volgens hem begane onregelmatigheid afkleurt op de eindbeslissing.

Verzoeker voert in dat verband op het eerste gezicht slechts aan dat “de tuchtoverheid het recht op een eerlijke tuchtprocedure onherstelbaar [heeft] geschonden”, maar maakt *prima facie* niet inzichtelijk waarom het door hem aangevoerde euvel “onherstelbaar” zou zijn. De Raad van State ziet dit evenmin spontaan in. Het administratief dossier doet immers aannemen dat verzoeker, bijgestaan door zijn advocaat, op de raad van beroep zijn verweermiddelen lijkt te hebben toegelicht.

Dat de procedure bij de raad van beroep met gebreken zou zijn behept, lijkt verzoeker dan weer niet te beweren, laat staan dat hij dit naar genoegen van recht bewijst.

33. Het middel is niet ernstig.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

34. In een vierde middel voert verzoeker de schending aan van de redelijke termijn “zoals vervat in artikel 6.1 EVRM en als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur”.

Verzoeker argumenteert dat hij tuchtrechtelijk is vervolgd voor feiten die zouden blijken uit een strafrechtelijk onderzoek dat lastens hem is gevoerd en is uitgemond in een (niet-definitief) vonnis van de correctionele rechtbank te Dendermonde van 16 april 2024. Verzoeker wijst erop dat voor de omschrijving van de tenlasteleggingen door de tuchtoverheid slechts wordt verwezen naar dit vonnis. Het gaat volgens verzoeker om “beweerde financiële onregelmatigheden” in de periode van 1 januari 2014 tot 13 juni 2017, een “beweerde vervalsing van stukken” zoals neergelegd tijdens een verhoor op 6 oktober 2017 en door een derde ondertekend in het voorjaar van 2021 en een “beweerd gebrek aan medewerking” tijdens het strafonderzoek, namelijk tijdens de huiszoeking van 26 januari 2021. De tuchtstraf bij de FOD Justitie dateert van 15 mei 2018. Op 24 mei 2018 werd verzoeker in kennis gesteld van het feit dat de procureur des Konings het gerechtelijk onderzoek wenste uit te breiden naar feiten van verduistering en valsheid in geschriften ten aanzien van verzoeker zelf. Verzoeker trad vervolgens op 1 november 2018 in dienst bij de verwerende partij. Hij stelt “van bij meet af aan transparant” te zijn geweest “omtrent de gevoerde tuchtprocedure en de nog lopende strafprocedure, onder meer bij zijn rechtstreeks leidinggevende”. Ook aan het beheerscomité heeft hij dit bevestigd en de tuchtoverheid heeft zulks nooit betwist. Bijgevolg meent verzoeker dat de verwerende partij al bij zijn indiensttreding weet had van zijn tuchtrechtelijk verleden en het lopende strafonderzoek. Dan had de verwerende partij “met toewijding” moeten handelen om voldoende kennis te verkrijgen van de feiten. Dat heeft de verwerende partij niet gedaan. Zij heeft bijna zeven jaar gewacht, zo betoogt verzoeker, om hem op 8 oktober 2024 “te confronteren” met een uitnodiging voor een tuchtverhoor. De tuchtoverheid is niet nagegaan of de

tuchtordering moest worden uitgesteld in afwachting van de strafprocedure. Daarom is verzoeker de mening toegedaan dat de tuchtordering te laat is ingesteld en dat de tuchtoverheid haar bevoegdheid om nog een tuchtprocedure te voeren, heeft verloren.

“Ondergeschikt” is verzoeker van oordeel dat de redelijke termijn *in globo* is geschonden. Hij wijst in dat verband erop dat hij werd opgeroepen voor een tuchtverhoor op 8 oktober 2024 en dat de bestreden beslissing van 27 januari 2026 “bijna 16 maanden” op zich liet wachten. Die lange periode valt niet te verantwoorden, vindt verzoeker. De tuchtoverheid heeft geen enkel onderzoek gevoerd; zij heeft niet eens op een in kracht van gewijsde getreden strafrechtelijke beslissing gewacht. De zaak is niet complex, zo betoogt hij. De tuchtoverheid heeft zich beperkt tot een “loutere overname” van de informatie in het strafdossier. De zaak was voor verzoeker zéér van belang. Hij wijst in dat verband op de zwaarte van de tuchtstraf, zijn leeftijd, zijn eerder ontslag bij de FOD Justitie en zijn precaire gezondheidstoestand. De tuchtoverheid had de verplichting de zaak een snelle voortgang te geven, precies omdat zij de tuchtvervolgning zeer geruime tijd na de feiten heeft aangevat.

Beoordeling

35.1. Verzoeker betreft de schending van de redelijketermijneis vooreerst en op het eerste gezicht op de periode die aan de opstart van de tuchtprocedure voorafgaat.

Evenwel lijkt te moeten worden vastgesteld dat daarvoor in het op verzoeker van toepassing zijnde statuut van het rijkspersoneel een verjaringstermijn is voorzien. Naar luid van artikel 81, § 3, van het statuut van het rijkspersoneel kan de tuchtoverheid geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname door de tuchtoverheid van de daarvoor in aanmerking komende feiten. De tuchtvervolgning, zo gaat deze bepaling voort, wordt geacht te zijn ingesteld van

zodra de tuchtoverheid de ambtenaar op de hoogte brengt van de tuchtprocedure zoals voorzien in artikel 78, § 2, van voormeld statuut.

Wanneer in de regelgeving een specifieke termijn is bepaald, wordt vooralsnog aangenomen dat de redelijketermijneis niet dienstig kan worden aangevoerd.

Verzoeker zet *prima facie* in zijn verzoekschrift niet uiteen dat de tuchtoverheid de bepalingen van artikel 81, § 3, van het statuut van het rijkspersoneel heeft geschonden, laat staan dat hij overtuigend toelicht op welke wijze die bepaling zou zijn geschonden.

Alleen al om die reden is het middel in die mate niet ernstig.

35.2. De Raad van State bedenkt daarbij overigens, ten overvloede, dat naar luid van artikel 81, § 4, van het statuut van het rijkspersoneel in geval van een strafvordering met betrekking tot dezelfde feiten, de voormelde verjaringstermijn van zes maanden wordt gestuit tot op de dag dat de tuchtoverheid verneemt dat een beslissing werd uitgesproken en dat die beslissing in kracht van gewijsde is getreden.

Zelfs als voor het debat wordt aangenomen dat verzoeker de verwerende partij behoorlijk, ondubbelzinnig en onmiddellijk bij zijn indiensttreding op 1 november 2018 in kennis zou hebben gesteld van het strafonderzoek dat lastens hem werd gevoerd, dan nog lijkt de verwerende partij derhalve niet te kunnen worden verweten dat zij heeft gewacht op het vonnis van de correctionele rechtbank te Dendermonde om het strafdossier op te vragen met het oog op een eventuele tuchtprocedure.

36.1. Verzoeker vraagt “[o]ndergeschikt” nog de beoordeling *in globo* van de behandelingstermijn van zijn tuchtprocedure.

36.2. Het is een beginsel van behoorlijk bestuur dat een tuchtprocedure moet worden afgehandeld binnen een redelijke termijn.

Volgens artikel 6, lid 1, EVRM heeft iedereen er recht op dat zijn zaak binnen een redelijke termijn wordt behandeld door een onafhankelijke en onpartijdige instantie die zal beslissen over betwistingen inzake rechten en plichten van burgerlijke aard. Deze bepaling is vooralsnog ook van toepassing op tuchtprocedures die tegen ambtenaren worden gevoerd.

De redelijkheid van de termijn moet voor elk geval afzonderlijk worden beoordeeld waarbij inzonderheid rekening dient te worden gehouden met het belang voor de betrokkene, met de complexiteit van de zaak en met de houding en het gedrag van de partijen.

De verplichting om een tuchtzaak zonder verwijl af te handelen, houdt niet alleen verband met het beëindigen van de onzekerheid waarin een tuchtrechtelijk vervolgte ambtenaar zich bevindt, maar ook met de ordentelijke werking van een administratie, die vereist dat elke verstoring van de orde zo spoedig mogelijk wordt hersteld.

Als een redelijke termijn wordt beschouwd de tijd die normaal nodig is om een zaak haar beslag te geven. Daarbij komt dat de redelijkheid van de termijn *in concreto* moet worden beoordeeld, rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak.

De redelijke termijn geldt slechts aanvullend ten aanzien van een normatief geregelde termijn en het bestuur mag dan ook een dergelijke termijn ten volle benutten.

36.3. Zoals de Raad van State reeds eerder heeft geoordeeld, moet de vraag of een tuchtprocedure binnen een redelijke termijn is afgehandeld in de eerste plaats *in globo* worden onderzocht, rekening houdend met de reglementair voorgeschreven procedurestappen en met de feitelijke stappen tijdens de

besluitvorming die noodzakelijk bleken – zoals het stellen van onderzoeksdaten. Een onderzoek van elk van die onderscheiden fasen en de al dan niet gegeven verantwoording voor de duur ervan, kan dan nodig zijn om tot een besluit te komen over het al dan niet redelijk karakter van het volledige tijdsverloop.

Wanneer het totale tijdsbeslag op zich niet ervan doet blijken dat de redelijketermijneis is geschonden, kan die schending vervolgens toch blijken uit een onverantwoord lang stilzitten van het bestuur tijdens de ene of andere fase van de tuchtprocedure. Daartoe moet de verzoekende partij evenwel aantonen dat zij wegens dit stilzitten een nadeel heeft geleden – bijvoorbeeld dat getuigen niet meer (betrouwbaar) ondervraagd konden worden, precies omwille van dit tijdsverloop. Zij moet, met andere woorden, aantonen dat de in die fase opgelopen vertraging niet is goedge maakt door de afdoend snelle afhandeling van de totale procedure, in haar geheel beschouwd.

36.4. De Raad van State lijkt verzoeker alvast hierin te kunnen bijvallen dat de te beoordelen periode een aanvang heeft genomen op 8 oktober 2024, het ogenblik waarop hij van het bestuur verneemt dat lastens hem een tuchtprocedure is opgestart en dat hij wordt uitgenodigd voor een verhoor.

Ook is de Raad het op het eerste gezicht ermee eens waar verzoeker de thans bestreden beslissing, 27 januari 2026 gedateerd, als het eindpunt voor die beoordeling beschouwt.

Dat lijkt tevens te sporen met de termijnbeoordeling op grond van artikel 6, lid 1, EVRM, in die zin dat in een tuchtprocedure de periode voor de berekening van de redelijke termijn zoals bedoeld in deze bepaling, begint te lopen vanaf het ogenblik dat de betrokkene op de hoogte is gebracht van het feit dat hem mogelijk tuchtfeiten ten laste worden gelegd en eindigt met het bepalen en ter kennis brengen van de tuchtstraf.

36.5. De totale duur van de tuchtprocedure van het opstarten van de procedure op 8 oktober 2024 tot de beslissing van de voorzitter van het

directiecomité van de FOD Financiën op 27 januari 2026 bedraagt ongeveer één jaar en vier maanden.

Voor een tuchtprocedure die voorziet in verschillende stappen – een tuchtverhoor, een voorstel van het beheerscomité, een beroepsprocedure met adviesbevoegdheid voor de raad van beroep en een beslissingsbevoegdheid in hoofde van de voorzitter van het directiecomité – kan de Raad van State op het eerste gezicht niet besluiten dat verzoeker *in globo* onredelijk lang heeft moeten wachten op de uitkomst van zijn tuchtzaak.

Dit is nog minder het geval, zo lijkt, wanneer rekening wordt gehouden met het hiernavolgende precieze tijdsverloop.

36.6. Naar aanleiding van de oproeping van 8 oktober 2024 voor een verhoor op 28 oktober 2024, vraagt verzoeker op 15 oktober 2024 om uitstel. Dat wordt hem toegekend.

Op de vraag van het bestuur of dit verhoor “nog in de eerste helft van november [kan]” of daarna, antwoordt verzoeker:

“Ik ben in verlof van 07 tot 21/11 (buitenland).”

Vervolgens stelt het bestuur voor om verzoeker te verhoren op “25/11 14u” of “05/12 10u”.

Hoewel verzoeker aanvankelijk aankondigde op 5 december 2024 met zijn raadvrouw aanwezig te zullen zijn, meldt hij op 27 november 2024 dat hij “niet aanwezig kan zijn [...] voor het verhoor wegens ziekte”. De raadvrouw van verzoeker vraagt daarop “dat de hoorzitting verdaagd wordt naar een nieuwe datum zodra cliënt in de mogelijkheid is dit bij te wonen”.

Omdat verzoeker afwezig is wegens ziekte tot 31 januari 2025 en “om [hem] de nodige tijd te geven om tot rust te komen”, stelt het bestuur voor

om verzoeker op 4 februari 2025 te horen – dat uitstel is wel de “laatste keer”, zo wordt aangekondigd.

Verzoekers raadsvrouw laat op 20 januari 2025 aan het bestuur weten dat “[d]e kans [...] groot [is] dat het bijwonen van de tuchtzitting op 04.02.2025 om medische reden zal worden afgeraden” en dat zij zich “genooddaakt [ziet] om desgevallend minstens een schriftelijk verweerschrift op te stellen”.

Op 10 februari 2025 legt verzoeker een verweerschrift neer.

Vervolgens wordt het dossier overgemaakt aan het beheerscomité, dat verzoeker op 24 maart 2025 uitnodigt om voor hem te verschijnen op 17 april 2025.

Op 3 april 2025 bevestigt verzoeker de ontvangst van deze oproeping. Hij vermeldt daarbij onder meer wat volgt:

“Ik heb [sterke] bedenkingen over de wettelijkheid van deze tuchtprocedure omdat het enerzijds niet-Douane gerelateerd is en anderzijds niet relevant dat de heer [BV] wel erg voorbarig is terwijl het Hof van beroep te Gent het dossier nog dient te behandelen. Gezien er in Eerste aanleg te Dendermonde subjectieve onderzoeken werden gevoerd, dubieuze verklaringen geacteerd en tal van betwistbare elementen zijn is het niet ondenkbaar dat het Hof van Beroep te Gent een andere uitspraak kan formuleren.”

Met een e-mailbericht van 8 april 2025 vraagt de raadsvrouw van verzoeker “het gescande dossier” op. Het wordt haar op 9 april 2025 bezorgd.

Op 11 april 2025 deelt de raadsvrouw van verzoeker mee dat “de persoonlijke verschijning van [verzoeker] op heden nog steeds onmogelijk is”, wat zij op 15 april 2025 bevestigt.

Als gevolg daarvan, wordt verzoeker een tweede maal opgeroepen, nu voor de zitting van 22 mei 2025.

Omdat geen bijkomend uitstel wordt aanvaard door het bestuur, dient de raadsvrouw van verzoeker op 21 mei 2025 een ‘preliminaire nota van verweer’ in.

Het strafvoorstel van het beheerscomité wordt op 2 juni 2025 ter kennis gebracht.

Verzoeker tekent op 24 juni 2025 beroep aan bij de raad van beroep.

Op 29 augustus 2025 wordt verzoeker uitgenodigd voor de zitting van de raad van beroep op 25 september 2025.

Op 6 september 2025 legt de raadsvrouw van verzoeker een verzoekschrift tot wraking neer, gericht tegen de voorzitter van deze raad.

Als gevolg daarvan wordt de zaak door de raad van beroep – anders samengesteld – behandeld op 12 december 2025.

Het advies van de raad van beroep wordt op 12 januari 2026 overgemaakt aan de voorzitter van het directiecomité van de FOD Financiën. Deze laatste beslist op 27 januari 2026 om de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

36.7. Uit voormelde chronologie blijkt op het eerste gezicht niet dat het bestuur nodeloos heeft getalmd met het voeren van de tuchtprocedure.

Wat daaruit in de huidige stand van de rechtspleging wél blijkt, is dat verzoeker meerdere keren om uitstel heeft verzocht – en gekregen. Daaraan lijkt een periode van ruim vijf maanden te zijn opgegaan: de eerste oproeping voor een verhoor van 8 oktober 2024 heeft na twee vragen om uitstel van verzoeker, geleid tot een louter schriftelijk verweer op 10 februari 2025; omdat verzoeker op

17 april 2025 niet is verschenen was een nieuwe zitting noodzakelijk op 22 mei 2025 – waarop verzoeker evenmin aanwezig was.

In dat verband bedenkt de Raad van State dat verzoeker warm en koud tegelijk lijkt te blazen: enerzijds beklaat hij zich met dit middel erover dat de tuchtprocedure te lang heeft geduurd, anderzijds vraagt hij telkens dat de tuchtprocedure wordt geschorst tot “afdoende herstel” en een uitspraak van het hof van beroep over zijn hoger beroep tegen het vonnis van de correctionele rechtbank te Dendermonde van 16 april 2024.

Daargelaten dat verzoeker met een dergelijke houding het middel van de schending van de redelijketermijneis wezenlijk zelf ondergraaft, zo lijkt, overweegt de Raad van State nog wat volgt.

36.8. Dat het bestuur zich, als gevolg van een wrakingsverzoek van de raadsvrouw van verzoeker, moet herorganiseren, wil de Raad van State in de huidige stand van de rechtspleging aannemen.

36.9. Wanneer de raad van beroep vervolgens op 12 december 2025 zitting houdt, legt artikel 91, tweede lid, van het statuut van het rijkspersoneel hem onder meer op om “uiterlijk één maand na datum van de zitting” zijn gemotiveerd advies aan de voorzitter van het directiecomité ter kennis te brengen. Te dezen heeft de raad van beroep zijn advies op 12 januari 2026 overgemaakt aan de voorzitter van het directiecomité.

Naar luid van artikel 94, derde lid, van het statuut van het rijkspersoneel beslist de voorzitter van het directiecomité “binnen de vijftien dagen te rekenen vanaf de betekening van het advies van de raad van beroep”. Na het advies van de raad van beroep van 12 januari 2026 heeft de voorzitter van het directiecomité beslist op 27 januari 2026.

Het bestuur dat zich aan die voorgeschreven termijn houdt, miskent *prima facie* niet de redelijke termijn.

36.10. In de huidige stand van de rechtspleging stelt de Raad van State vast dat verzoeker niet beweert, laat staan aantoont dat hij enig bijzonder nadeel heeft geleden bij enige vertraging in de onderscheiden stappen in de besluitvorming.

36.11. De conclusie lijkt te zijn dat verzoeker op het eerste gezicht in geen dele de schending van de redelijketermijneis aannemelijk maakt, noch op grond van artikel 6, lid 1, EVRM, noch op grond van het beginsel van behoorlijk bestuur, noch *in globo* beschouwd, noch wat de onderscheiden stappen betreft.

36.12. De elementen die hij daarover aanreikt – onder meer over de al dan niet complexe aard van het dossier of het belang van de zaak voor hem – doen vooralsnog niet anders besluiten. De vragen om uitstel lijken immers de behandelingstermijn van zijn zaak met ongeveer één derde te hebben verlengd. Alsdan kan verzoeker zich, zo lijkt, moeilijk erover beklagen dat het aanslepen van de procedure hem zwaar valt. *Prima facie* valt evenmin in te zien hoe verzoeker dienstig kan aanvoeren dat de zaak niet complex is, terwijl hij volhoudt de hem ten laste gelegde feiten “sterk” te betwisten.

37. Het middel mist ernst.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting van het middel

38. Een vijfde middel is geput uit de schending van het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel, de artikelen 2 en 3 van de formelemotiveringswet en de materiëlemotiveringsplicht.

Sterk samengevat, beklaagt verzoeker zich erover dat de tuchtoverheid onvoldoende rekening heeft gehouden met de door hem aangevoerde

verzachtende omstandigheden en bij het bepalen van de strafmaat louter stijlformules heeft gehanteerd.

Beoordeling

39. Het middel bekritiseert de straftoemeting.

Op het eerste gezicht is een beoordeling van die straftoemeting maar aan de orde nadat is vastgesteld dat de bestreden beslissing steunt op deugdelijke motieven en wanneer alle tuchtfeiten vaststaan. Hiervóór is – voorlopig – gebleken dat verzoeker in de bestreden beslissing voor de tweede maal – en *prima facie* dus onwettig – is berecht voor de tenlastelegging ‘niet-verklaarbare aankopen’.

Vooralsnog heeft dit middel, zo lijkt, derhalve geen onderzoek, want voorbarig.

F. Zesde middel

Uiteenzetting van het middel

40. In een zesde middel voert verzoeker de schending aan van artikel 21*bis*, § 1 en § 6, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering (Sv.).

Verzoeker betoogt dat het tuchtdossier wezenlijk – of zelfs alleen – bestaat uit het strafdossier. De verwerende partij kreeg daarvoor toelating van de procureur-generaal te Gent. Die toelating werd volgens haar verleend op grond van artikel 21*bis*, § 1, Sv. Evenwel zijn de voorwaarden voor het aanwenden van het strafdossier niet vervuld: “[m]eer bepaald gebeurde het gebruik van het strafdossier in de tuchtprocedure niet in het belang van de verdediging van het bestuur en niet met eerbiediging van het vermoeden van onschuld.”

Beoordeling

41. Artikel 21*bis*, § 1, eerste tot derde lid, Sv. luidt als volgt:

“§ 1. Onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten en de toepassing van de artikelen 28quinquies, § 2, 57, § 2, 61ter, en 127, § 2, en de procedure bedoeld in paragrafen 2 tot 9, kan de rechtstreeks belanghebbende te allen tijde naargelang de stand van de procedure de procureur des Konings of de onderzoeksrechter verzoeken om inzage te verlenen van het dossier of er een afschrift van te verkrijgen.

Als rechtstreeks belanghebbende wordt beschouwd: de in verdenkinggestelde, degene tegen wie de strafvordering is ingesteld in het kader van het gerechtelijk onderzoek, de verdachte, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, de burgerlijke partij, degene die een verklaring van benadeelde persoon heeft afgelegd, evenals degenen die in hun rechten getreden zijn of die hen als lasthebber ad hoc, curator, voorlopig bewindvoerder, voogd of voogd ad hoc vertegenwoordigen.

In alle andere gevallen wordt de beslissing over het verlenen van inzage van het dossier of het verkrijgen van een afschrift ervan genomen door het openbaar ministerie, zelfs tijdens het gerechtelijk onderzoek.”

In de daaropvolgende paragrafen 2 tot 9 wordt bepaald hoe “[d]e rechtstreeks belanghebbende [...] in de loop van het onderzoek een verzoekschrift [kan] toezenden aan de procureur des Konings om inzage te krijgen in een dossier” en wordt de procedure daarvoor beschreven. Artikel 21*bis*, § 6, Sv. luidt:

“Indien het verzoek om inzage te verlenen van het dossier of er een afschrift van te verkrijgen wordt ingewilligd, wordt het dossier binnen twintig dagen na de beslissing van de procureur des Konings en ten vroegste na de in paragraaf 4 bedoelde termijn, in origineel of in afschrift, gedurende ten minste achtenveertig uur, voor inzage ter beschikking gesteld van de verzoeker en zijn advocaat. Het secretariaat van het parket geeft de verzoeker en zijn advocaat kennis per faxpost, bij gewone brief of langs elektronische weg, van de datum waarop en de plaats waar het dossier kan worden ingezien.

De inwilliging van het verzoek tot het bekomen van inzage van het dossier houdt in dat de verzoeker of zijn advocaat er zelf met hun eigen middelen kosteloos een kopie van kunnen nemen ter plaatse. De procureur des Konings kan echter, op een met redenen omklede wijze, de kopie van het dossier of van bepaalde stukken ervan verbieden indien de noodwendigheden van het onderzoek dit vereisen, of indien kopie van een gevaar zou opleveren voor personen of een ernstige schending van hun privéleven zou inhouden.

De verzoeker kan de door de inzage of het nemen van een afschrift verkregen inlichtingen alleen gebruiken in het belang van zijn verdediging, op voorwaarde dat hij het vermoeden van onschuld in acht neemt, alsook de rechten van verdediging van derden, het privéleven en de waardigheid van de persoon.”

42. Anderzijds werd, specifiek met het oog op onder meer tuchtvervolgingen, artikel 1380, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek vervangen door wat volgt:

“Het openbaar ministerie oordeelt over de mededeling of de afgifte van een afschrift van akten van onderzoek en van rechtspleging in het kader van tuchtzaken of voor administratieve doeleinden.”

Hieromtrent is in de memorie van toelichting gesteld (*Parl.St.* Kamer 2011-2012, nr. 2429/001, 17 en 21):

“De bevoegdheid van het openbaar ministerie om inzage of afschrift te verlenen voor tucht- of administratieve doeleinden wordt uitdrukkelijk vastgelegd in artikel 1380, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Daarmee wordt het heikele probleem opgelost nopens de bevoegdheid van het openbaar ministerie om aan de tuchtoverheid bijvoorbeeld de noodzakelijke informatie te verlenen om een ambtenaar, leraar, geneesheer, politieambtenaar, enz... tijdelijk te schorsen in afwachting van de defin[i]tieve uitkomst van de strafprocedure of een andere administratieve maatregel. Een dergelijke administratieve maatregel die geen tuchtmaatregel is, is bijvoorbeeld het inhouden van het wapen van een politieambtenaar op grond van informatie uit een opsporings- of gerechtelijk onderzoek of nog de ambtenaar verplaatsen van dienst op grond van voormelde informatie (bijvoorbeeld verplaatsing naar een dienst waar er geen contact met het publiek is). Het geeft ook een duidelijke juridische grondslag voor de mededeling van vonnissen of arresten aan die tuchtoverheid. Dit is noodzakelijk gezien artikel 22 van de Grondwet, dat het recht op privacy garandeert, een uitdrukkel[i]jk wettelijke grondslag vraagt om daarvan te kunnen afwijken.
[...]

Deze regeling blijft beperkt tot tucht- of administratieve zaken waarin aan de hand van informatie of stukken overgemaakt door het openbaar ministerie, bepaalde voorlopige of definitieve administratieve of tuchtmaatregelen door de tuchtoverheid kunnen genomen worden.”

43. Voor dit middel vertrekt verzoeker van de vooronderstelling dat “[h]oewel de briefwisseling tussen het bestuur en het openbaar ministerie deze

wetsbepaling niet uitdrukkelijk vermeldt, [...] dit wel degelijk een afschrift [was] toegestaan door het openbaar ministerie op grond van zijn bevoegdheid zoals bedoeld in artikel 21bis, § 1 Sv.”.

44. Die vooronderstelling is evenwel allerminst evident, zo lijkt.

Immers, in de brief van 15 april 2024 van de verwerende partij gericht aan de procureur des Konings te Dendermonde werd reeds toelating tot inzage van het strafdossier gevraagd om reden dat “[o]p die manier [...] de FOD Financiën met kennis van zaken [kan] oordelen of het nodig is administratieve maatregelen te treffen”. Onder die “administratieve maatregelen” lijkt tevens een tuchtmaatregel te zijn begrepen.

Wanneer de verwerende partij zich vervolgens tot de procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent richt – omdat het strafdossier ingevolge het hoger beroep van verzoeker tegen het vonnis van de correctionele rechtbank te Dendermonde van 16 april 2024 intussen daar is beland – lijkt zij zo mogelijk nog duidelijker. De verwerende partij vraagt op 28 juni 2024:

“Om de gepastheid van eventuele administratieve maatregelen met kennis van zaken te kunnen onderzoeken, ontvingen wij graag, overeenkomstig artikel 1380, tweede lid, van het gerechtelijk wetboek, een kopie van het gerechtelijk dossier.

Kan u ons tevens toelating geven om het dossier te gebruiken voor tuchtrechtelijke doeleinden?”

Als de diensten van het betrokken parket-generaal daarop laten weten dat “[h]et dossier is gekopieerd” en dat het “klaar[ligt] bij de correctionele griffie ter attentie van uw naam”, kan dit op het eerste gezicht niet anders worden beschouwd dan als een toelating op grond van artikel 1380, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek en de toelating om dat dossier voor tuchtrechtelijke doeleinden aan te wenden.

Alleen al om die reden is het middel niet ernstig.

45.1. Er is evenwel meer.

Verzoeker lijkt niet te verduidelijken waarin de schending van artikel 21*bis*, § 1, Sv. is gelegen. Vooralsnog is het middel in die mate als onontvankelijk te verwerpen.

45.2. Wél geeft verzoeker aan waarom en in welke mate hij artikel 21*bis*, § 6, derde lid, Sv. geschonden acht, namelijk omdat “het gebruik van het strafdossier in de tuchtprocedure niet [gebeurde] in het belang van de verdediging van het bestuur en niet met eerbiediging van het vermoeden van onschuld”.

Die bepalingen hebben, zoals gezien en *prima facie*, evenwel betrekking op de procedure die is voorgeschreven voor het bekomen van inzage door de ‘rechtstreeks belanghebbenden’.

Echter, verzoeker lijkt niet te verduidelijken, laat staan aan te tonen dat de verwerende partij als zo’n ‘rechtstreeks belanghebbende’ is te beschouwen. Artikel 21*bis*, § 1, tweede lid, Sv. somt op dat onder dat begrip dienen te worden verstaan: de in verdenking gestelde, degene tegen wie de strafvordering is ingesteld in het kader van het gerechtelijk onderzoek, de verdachte, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, de burgerlijke partij, degene die een verklaring van benadeelde persoon heeft afgelegd, evenals degenen die in hun rechten getreden zijn of die hen als lasthebber *ad hoc*, curator, voorlopig bewindvoerder, voogd of voogd *ad hoc* vertegenwoordigen.

Zonder nadere toelichting van verzoeker, ziet de Raad van State op het eerste gezicht niet spontaan in hoe de verwerende partij in de voorliggende zaak in één van de voormelde hoedanigheden is in te passen.

Ook om die reden moet het middel als niet-ernstig worden verworpen.

VI. *Spoedeisendheid*

Standpunt van de partijen

46. Verzoeker betoogt in verband met de schorsingsvoorwaarde van de spoedeisendheid dat hij als gevolg van de bestreden beslissing in een “precaire financiële toestand” verkeert. Verzoeker zet uiteen dat hij alle financiële lasten van zijn gezin zelf draagt. Hij somt vervolgens punctueel maandelijkse en jaarlijkse vaste kosten op die – hoofdzakelijk – verband houden met zijn woning. Daarnaast wijst hij ook op zijn medische kosten. Die kosten plaatst hij tegenover zijn inkomsten (werkloosheidsuitkering).

47. In de nota met opmerkingen doet de verwerende partij gelden dat verzoeker “zich [beperkt] tot een overzicht van bepaalde maandelijkse en jaarlijkse kosten en tot de mededeling dat hij enkel een werkloosheidsvergoeding ontvangt”. Volgens haar tonen de bijgebrachte cijfermatige gegevens niet *in concreto* aan dat verzoeker de doorlooptijd van een annulatieberoep niet kan overbruggen. Verzoeker laat meer bepaald na, zo stelt de verwerende partij, enig inzicht te geven in het gezinsinkomen, de financiële reserves en “een volledig overzicht van de kosten verbonden aan het levensonderhoud, de recurrente kosten en andere kosten op korte termijn, enzovoort”. Hij laat volgens de verwerende partij niet toe zich een getrouw beeld te vormen van de financiële penurie die hij claimt.

Ondergeschikt merkt de verwerende partij nog op dat verzoeker vóór de bestreden beslissing in ziekteverlof was, nog een beperkt ziektekrediet heeft (“ongeveer 4,5 maanden”) en verklaart nog steeds met medische problemen te kampen. Een schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, waarna verzoeker zijn ziekteverlof terug zou moeten opnemen, zou betekenen dat hij na het uitputten van het voormelde ziektekrediet terugvalt op 60% van zijn loon. Volgens de verwerende partij “kan de vraag worden gesteld in welke mate de schorsing het beweerde onherroepelijke schadelijk gevolg nog zinvol kan weren”.

Beoordeling

48. Het komt er voor een verzoekende partij die beweert dat de zaak te spoedeisend is om de uitkomst van het annulatieberoep te kunnen afwachten, op aan om van die urgentie te overtuigen aan de hand van de concrete feiten die zij in haar vordering aanvoert. Dit houdt in dat het aan deze partij toevalt om in haar verzoekschrift op de omstandigheden van haar zaak betrokken, specifieke gegevens bij te brengen die *in concreto* aantonen waarom de nadelige gevolgen die een tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing voor haar persoonlijk veroorzaakt, niet gedragen kunnen worden gedurende de gewone doorlooptijd van de annulatieprocedure en waarom de afloop van deze procedure bijgevolg niet afgewacht kan worden.

Die gegevens moeten door de verzoekende partij worden onderbouwd op een wijze die de rechter toelaat om ze te verifiëren, zodat hij kan aftoetsen of ze de beweerde spoedeisendheid inderdaad verantwoorden. De spoedeisendheid van de zaak wordt niet vermoed, welke ook de aard van de bestreden beslissing is.

In beginsel mag alleen rekening worden gehouden met hetgeen in het verzoekschrift tot schorsing of de daarbij gevoegde stukken wordt uiteengezet én gestaafd. Eventueel ter terechtzitting nieuw aangehaalde argumenten kunnen niet in aanmerking worden genomen, aangezien alleen de in het verzoekschrift aangebrachte gegevens de overige partijen toelaten zich daartegen op de geëigende wijze – in hun geschreven procedurestukken – te verweren en het voorwerp kunnen uitmaken van het onderzoek door het auditoraat.

49. Wat de spoedeisendheid betreft, verwijst verzoeker onder meer naar de financiële gevolgen van de bestreden beslissing.

Dat het aan verzoeker gegeven tuchtrechtelijk ontslag financiële gevolgen heeft, laat zich raden.

Verzoeker geeft tevens op voldoende geconcretiseerde en gedetailleerde wijze inzicht in zijn vaste kosten, die hij ook staft. Die vaste kosten plaatst hij tegenover zijn werkloosheidsuitkering.

Die gegevens maken voor de Raad van State duidelijk welke impact de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing op financieel vlak voor hem heeft.

50. De verwerende partij mag dan wel van oordeel zijn dat verzoeker óók “een volledig overzicht van de kosten verbonden aan het levensonderhoud, de recurrente kosten en andere kosten op korte termijn, enzovoort” had moeten bijbrengen, de Raad van State deelt die visie, die neerkomt op een volledige “ont(k)leding” van verzoekers financiën, niet.

Bovendien spreekt het voor zich dat bovenop de kosten waaraan verzoeker in zijn verzoekschrift refereert, ook andere kosten zich aandienen. Zoals verzoeker trouwens zelf opmerkt, zijn deze kosten “nog los te zien van overige noodzakelijke kosten, zoals het betalen van winkelboodschappen”. Van verzoeker vergen dat hij ook van die evidente, dagdagelijkse kosten bewijzen bijbrengt, overstijgt wat van een verzoekende partij aan minimale bewijsvoering mag worden verwacht om de spoedeisendheid van haar zaak aan te tonen. Aan de hand van het inkomen van verzoeker en zijn vaste – en grotere – kosten, acht de Raad zich reeds in staat om zich een duidelijk en getrouw beeld te vormen van de gevolgen die de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing voor hem heeft.

Anders dan de verwerende partij het ziet, laat verzoeker in zijn verzoekschrift ook begrijpen dat hij “[s]inds het overlijden van zijn ex-echtgenote [...] en het vertrek van zijn meerderjarige zoon, [...] de volgende financiële lasten op zichzelf [dient] te dragen”.

51. “In ondergeschikte orde” “kan” volgens de verwerende partij “de vraag worden gesteld in welke mate de schorsing het beweerde onherroepelijke schadelijk gevolg nog zinvol kan weren”.

Daargelaten dat de Raad van State zich niet ertoe gehouden acht te antwoorden op vragen die “kunnen” worden gesteld, is de door de verwerende partij geschetste situatie té hypothetisch. Zij vraagt daarmee immers aan de rechter om thans reeds een standpunt in te nemen over en verzoeker de toegang tot de schorsingsprocedure te ontzeggen op grond van een eventuele toekomstige gebeurtenis – de verwerende partij gebruikt terecht de voorwaardelijke wijs (“[w]anneer hij dan [...] terug ziekteverlof zou opnemen”).

52. Verzoeker maakt voldoende aannemelijk dat hij de nadelige gevolgen die de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing voor hem op financieel vlak veroorzaakt, niet kan dragen gedurende de gewone doorlooptijd van de annulatieprocedure en waarom de afloop van deze procedure bijgevolg niet kan worden afgewacht.

Aan de voorwaarde van de spoedeisendheid is voldaan.

VII. Conclusie

53. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën van 27 januari 2026, waarbij aan S.L. de tuchtstraf ‘ontslag van ambtswege’ wordt opgelegd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op negenentwintig juni tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Jurgen Neuts,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Jurgen Neuts